

Den nye drikkevannsforskriftens betydning for kommunen

VA-dagene Midt-Norge, 26. oktober 2016

Hilde Bellingmo
Prosjektleder
Trondheim kommune

Utvalg av punkter som har betydning for kommunene:

- Fjerner Mattilsynets hjemmel til å sette lokale forskrifter (§4).
- Tar vekk kravet om 2 hygieniske barrierer i vannforsyningssystemet, erstatter med "tilstrekkelig antall barrierer".
- Tar vekk kravet om godkjenning av vannverk ved å gi oppstarttillatelse.

- Plan og Bygningsloven skal nå brukes til å beskytte drikkevannskildene. Hva betyr dette?

➡ **Vi må stole på de folkevalgte.**

Offisiell åpning av Benna vannbehandlingsanlegg 23.09.16 ved ordfører Gunnar Krogstad, Melhus, og ordfører Rita Ottervik, Trondheim

Vannverkseier

Kommunaldirektør
Einar Aassved Hansen

Rådmannens fagstab:
Lena Aalberg
Bjørn Ekle
Turid Helle

Vannverksfaglig kompetanse

Restriksjoner ved Jonsvatnet

Klausulering
(1960-tallet)

Landbruksskjønn
(2009)

Bestemmelser i
kommuneplanens
arealdel

38. Bestemmelser for hensynssone drikkevann

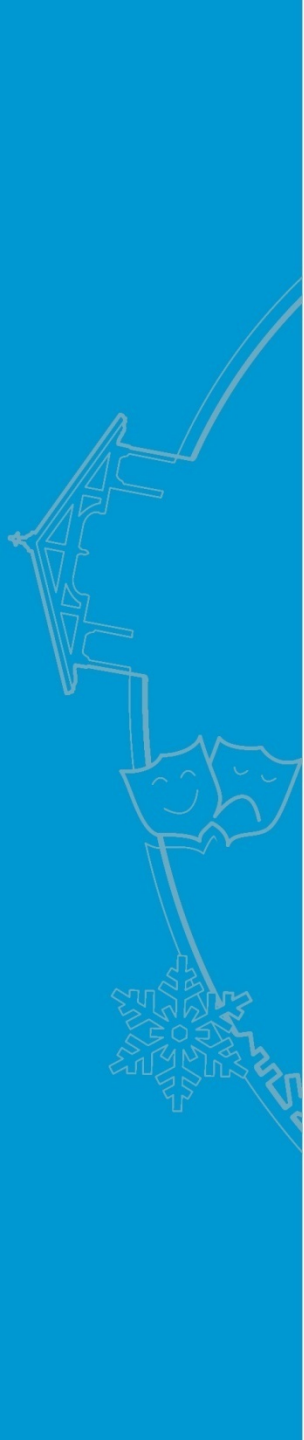
§ 38.1 Drikkevannet i Trondheim skal ha høy kvalitet.

§ 38.2 Ved utøvelse av kommunal myndighet og eierskap **skal drikkevannsinteressen være overordnet alle andre interesser** innenfor hensynssonen.

I tillegg gjelder følgende bestemmelser:

- Bading
 - Telting
 - Arrangement
 - Riding
 - Motorfartøy på vannet.
 - Lagring av oljeprodukter og nedgravde oljetanker.
- } Forbudt
- Hund skal holdes i bånd.
 - Fritidsboliger skal ikke ha innlagt vann.
 - I vannet er det forbudt å ta inn levende organismer (mort).
 -
 -

Saker i hensynssone drikkevann.

BYGGESAK
Søknad om
påbygging av
bolighus,
riving og
nybygging av
fjøs etc.

KOMMUNALTEKNIKK
Søknad om
utslippstillatelser,
idrettsarrangement
etc.

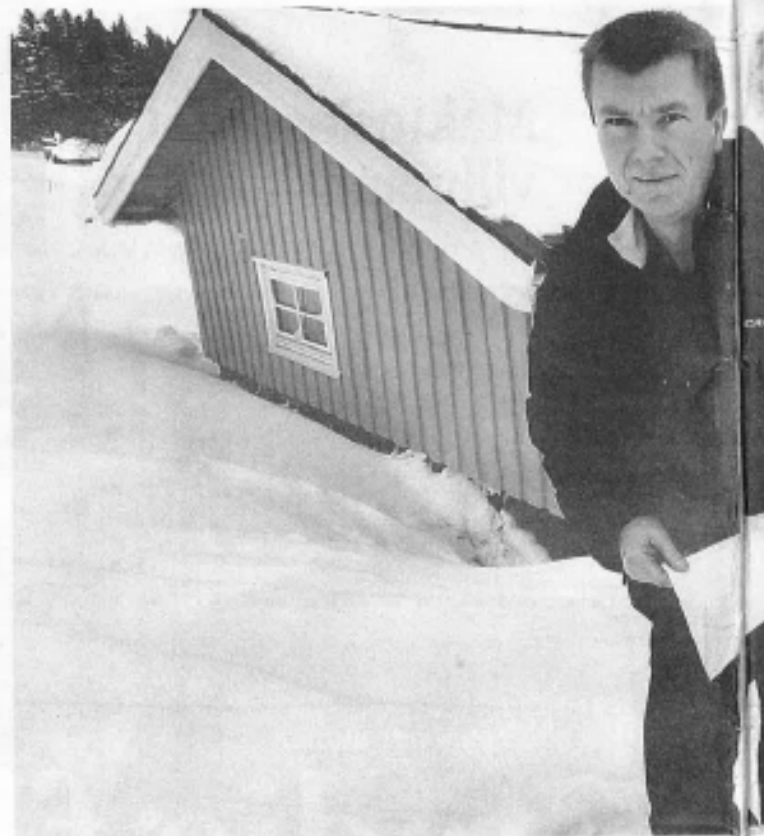
PLAN
Utarbeidelse av
reguleringsplaner,
for eksempel
skytebane.

BYDRIFT
Tilsyn i
nedbørfeltet.

**MILJØ/
LANDBRUK**
Søknad om
avlingsveger og
driftsbygninger.

**EIERSKAP OG
EIENDOM**
Eier og forvalter
eiendommer vi
kjøper opp i
nedbørfeltet.

■ PBL skal veie flere
hensyn mot
hverandre,
■ og det kan være at
drikkevannshensyn
"drukner" i andre
interesser.

Vannkrig mellom Melhus og Trondheim:

Uvennskap

Det ble lansert som vennevann mellom gode naboer, men er blitt noe helt annet.

Når Benna skal bli reservevannkilde for de to kommunene, føler de få innbyggerne i det skogkledde landskapet rundt Benna på Holonda at de er blitt overkjørt av sin folkerike nabo. Gården til Tor Agnar Eid ligger vakker til med utsikt til sørenden av Benna.

Dette er barndomshjemmet

byen mot oss nitten beboere, sier Tor Agnar Eid.

– Vi regnet ikke med at det skulle bli så mye strengere klausuleringsbestemmelser enn det var før. Vi trodde at dette skulle bli til å leve med. Men slik er det ikke blitt, sier Eid. De mener at bestemmelsene er strengere enn tilsvarende rundt Jonsvatnet.

– Det er 200 000 innbyggere i byen mot oss nitten beboere.

TOR AGNAR EID

Hvem skal definere hva som er "fare for forurensning av drikkevannet" når det utøves skjønn?

Som grunneier har Jan Roar Grøtan lov til å fiske på isen, men for alle andre er det forbudt. «Uforståelig, særlig fordi fiske på Jonsvatnet er lov, mener han.

Jonsvatnet og Benna-Grosvatnet får totalt forskjellige regler for fiske. Å innføre et fiskeforbud i Jonsvatnet har ikke vært aktuelt, spør om vatnet bestre skal rene i de samme kranene som Benna-Grosvatnet.

Naturforvalter Morten Haugen i Trondheim kommune bekrefter at fiske i Jonsvatnet fortsetter som før, med selv av fiskeskort.

Det foregår en god del fiske i Jonsvatnet. Det er kanskje ikke like omfattende som før, men det er en fast kjerne av trofaste fiskere, sier Haugen.

Trondheim og områdene fiskedirektoratet (TOFA) administrerer kortvalg i Jonsvatnet, og fiskeforvalter Kay Arne Olsen sier det er gamle rettigheter som gjør at grunneiere fortsatt kan hente inntekter fra fiske.

Jeg tror det hadde blitt innført fiskeforbud i Jonsvatnet dersom saken hadde blitt vurdert på nytt, uten de gamle rettighetene som Seeliger. Et forbud nå har ikke vært noe tema, sier Kay Arne Olsen.

Fikk erstättning
I Benna og Grosvatnet fikk

grunneiere erstättning for tapte fiskerettigheter da drikkevannskilden ble etablert på slutten av 1960-tallet. Kun grunneiere fikk drive fiske, også når det gjelder alfiske. Det finnes et unntak, og det gjelder det tradisjonelle høstfiske. Her kunne grunneiere leie inn fiskere. Denne tillatelsen er stanset i de nye bestemmelsene.

Grunneier Jan Roar Grøtan synes hele situasjonen er merkelig.

I mine ører høres dette veldig rart ut. Det er de samme personene som skal drikke av vatnet fra Benna og Jonsvatnet. Da hadde det vært like regler. Et forbud mot fiske begrenser friluftslivet. Særlig isfiske er en fin aktivitet for fiskere og barnefamilier, sier Grøtan.

Han ser ingen problemer med forurensning fra fiskere, og tror oppfordringer om å rydde opp etter seg hadde vært godt nok. Han er mer bekymret for at fiskebestanden vil vokse ukontrollert.

Det er allerede mye fisk i vatna, og den er befangt med parasitter. Dette påvirker vannkvaliteten, og problemet blir større dersom fiskebestanden øker. Inntil nå kunne vi leie inn folk til garnfiske om høsten, men dette blir heller ikke tillatt, sier Grøtan.

Mye fisk påvirker
Prosjektleder i Metrovann, Hilde Bellingmo, sier det blir viktig å følge utviklingen av fiskebestanden.

Hvis fiskebestanden endrer seg, kan også vannkvalite-

ten forandres, sier Bellingmo.

– Til det verre?
– Jeg er ikke biolog, så det er vanskelig å si. Men det blir viktig å holde øye med utviklingen. Vannverkseier gir mulighet til å foreta uttak av fisk dersom det blir nødvendig, sier Bellingmo.

Hvorfor er det nødvendig å forby offentlig fiske i Benna og Grosvatnet, og ikke i Jonsvatnet?

Fiske og forurensning utgjør en større belastning i Benna, enn i Jonsvatnet, der fisket ikke er så attraktivt. Det er etter vår erfaring med regler ved Jonsvatnet at vi har kommet til de nye reglene ved Benna. Ved en ny vurdering av dette nå, er det mulig det ville blitt satt strengere regler også ved Jonsvatnet, sier Bellingmo.

Samme rensing

Jonsvatnet er tre ganger så stort som Benna, og det har vært beredt et Jonsvatnet tiler mer forurensning. Men de som kjenner forholdene mener det ikke er så enkelt.

– Begge innsjøene trenger like mange år på utskifting av vatnet, altså ti år. Derfor betyr det ikke så mye at Jonsvatnet er større. Men nedbørsmengden i Benna er mindre, og derfor blir det mer sårbar, sier Hilde Bellingmo.

Vatnet fra Benna og Jonsvatnet blir i følge Bellingmo renset for skadelig forurensning på samme måte, med klor og UV-filer.

John Lerli
joh.le@trondheimregion.no

**Det er enkelt å være for vern av
drikkevannet ved snorklipping.**

Skålte for drikkevannet

Side 4 og 5

Ordfører Jorid
Jagtøien og
prosjektleder
Halvard Kierulf
skåler for vann til
Melhus.

Grunneier-kritikk til vannavtale

Side 6 og 7

DRØKEMAN: Kåre Lilleberg (th.) er en av mange grunneiere som mener Melhus kommune går glipp av inntekter ved permanent levering av vann til

- Et hån mot politikerne

Mikael Kvaal (H) og vararepresentant Sigmund Grønbak (H) mener Metrovann viser liten respekt for valgtak Melhus kommunestyre gjør.

« Hvis det er slik at Metrovann ikke kontaktet NIVA, før etter det store informasjonseter for grunneiere, er det et hån mot kommunestyret og grunneiere som Kvaal.

Hadde informasjonseter

Metrovann har nettopp gjennomført to informasjonseter for huseiere i sine avdelingsområder og sine avdelingsområder. Under møtene ble det orientert om utfordringene med Benna og Østervann, og forslaget til kløvsvingepipe.

Det første informasjonsetet ble holdt for huseiere i bolig- og frikårsområdene. Det andre var for huseiere i bolig- og frikårsområdene. Under møtene ble det orientert om utfordringene med Benna og Østervann, og forslaget til kløvsvingepipe.

Vannspørret

Det som virkelig satte skansen i bakken for grunneiere som var på det siste møtet, var at

Metrovann-gruppen skal ha utarbeidet rapporten fra Norsk institutt for vannforskning (NIVA) ikke ville ha noen vedtak. Vararepresentant Grønbak sier at det flere ganger under møtet ble spurt om hvordan kommunestyret vedtok om NIVA-rapporten, skulle følges opp.

Kommunestyret vedtok tidligere i høst å beordre en rapport fra NIVA. Siden grunneiere beklager hvor utrygg det skal være av huseiere til drøkkens sikkerhet. Benna, valgt kommunestyret å få et vedtak fra en annen part.

En av dem som reagerte sterkt på det som ble sagt under informasjonseter, var grunneier Kåre Lillberg.

« Mikael var beroligende, forklaringene var klar på faglig, sa Lillberg til Trønderbladet etter møtet.

Da Trønderbladet kontaktet prosjektleder Håvard Kvaal etter møtet, opplyste Kvaal at Metrovann i størst mulig grad tok kontakt med NIVA for å følge opp kommunestyrets vedtak.

«Respektløst»

Kommunestyret har fattet vedtak, og da er det slik at informasjonseter skal være det som i Benna. Metrovann skal utarbeide kløvsvingepipe for de kløvsvingene. Det er respektløst at det er huseiere som ikke skal følges opp, og dette er helt uakseptabelt, sier Kvaal opp.

Grunneiere har møtt at politikerne må ta ansvar for dette, og Kvaal sier at politikerne har vedtatt å følge opp

INFORMASJONSETER. Grunneiere i Benna og Østervann møter politikerne på et møte i Benna etter det som ble sagt under informasjonseter og Metrovann, mens vararepresentant Sigmund Grønbak og kommunestyrets styreleder Mikael Kvaal mener at politikerne ikke kan endre på drøkkens sikkerhet.

arbeid med Trondheims.

Sparte 40 millioner

« Dette er usikkert om økonomi til de grader, og dette er så det godt. Hvis Melhus kommunen skulle gjort dette på egenhånd, ville det for eksempel ha kostet 40 millioner kroner å trene hett på ledning fra Benna til Håkons, sier Kvaal.

Trondheims betaler 99 prosent av kostnadene med vedtakene av Metrovann. Med på budsjetten blir også et kløvsvingepipe for Melhus ved at kløvsvingepipe fra Melhus fers i et til røseleilighet i Trondheim.

« Dette er en gave fra Melhus. Utan Metrovann ville vi

ha en dramatisk økning i gjeldene, sier Kvaal.

Når det gjelder kløvsvingepipe, sier Kvaal at drøkkens sikkerhet ikke er noe politikerne kan gjøre noe med.

Gjenoppbygging etter brann

« Vi politikerne kan ikke blande oss, fordi kløvsvingepipe som hver bydel har og hver da kan best. Det vi kan si på, er selvsagt at oppbygging etter brann. Det er utvilsomt at folk skal bygge seg en ny, og gruble på dette, sier Kvaal.

Kvaal har merket seg at grunneiere er bekymret for om de får gjenoppbygge boligen

hvis det oppstår brann, og mener at et slikt punkt må gå i stykket.

Grunneiere er også opprørt av hva godkjente selskaper vil koste, og har sendt inn søknad opp i 700.000 kroner bolig.

« Hvis det blir uten kostnader med søknad, Metrovann betale noe av kostnadene. Da må det være noe del av saken. Men grunneiere har krav på seg å rykke opp i kløvsvingepipe, i tillegg til å bygge nytt, Grønbak.

Gunn Heidi Nakrem
gunnheidi.nakrem@trondheim.kommune.no

Nyheter Sport Kultur TB-TV E-Avis Omadressering A-Å

Fra Arkivet

FRONT PAGE, NYHETER
/VIL HJELPE METROVANN-OFRE

Grunneier Merete Moun var tilhører under kommunestyremøtet, og var godt fornøyd med kommunestyrets vedtak. T.H. Mikael Kvaal (H).

Vil hjelpe Metrovann-ofre

Skal få bygge opp huset, gården eller hytta etter brann

NYHETER

Gunn Heidi Nakrem
Mobil: 987654321

Publisert: 04. mars 2014 20:55 PM Siste oppdatering: 05. mars 2014 10:46 AM

Melhus kommunestyre vil at Metrovann-ofre skal få gjenoppbygge huset, gården eller hytta om bygninga brenner. Dette er stikk i strid med det Trondheim kommune vil.

FERIEVIKARER SOMMEREN...
Ordfører

Metrovann-klage til Miljødirektoratet

Fylkesmannen har sendt Metrovann-klagen fra 101 grunneiere ved Benna og Grøttvatnet til Miljødirektoratet.

Grunneiere har klaget på at Trondheim kommune har det tilkasta av Fylkesmannen til å overføre klageprosjektet fra grunneierne. Klagen gjelder rådgivningskostnader, altså at grunneier vil finne seg i regler som Trondheim kommune ønsker for å beskytte drukkingsvatn fra Benna.

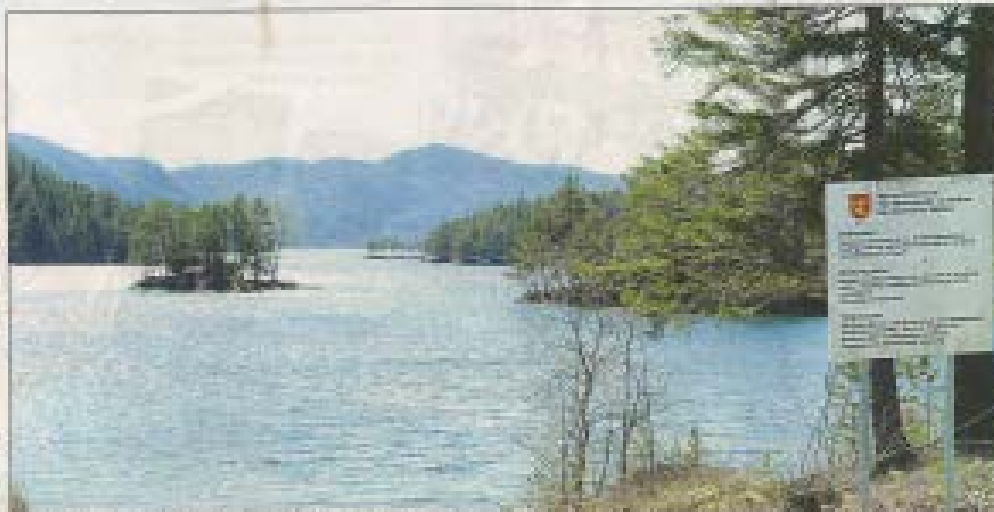
Regler

Eksempler på regler er tett skovskjoldet, begrenset antall husdyr og bruk av gødning. Grunneiere har særlig vært bekymret for hus som vil stå inn i hus eller utstyr begravet ned. Trondheims kommune skal sammen med Melhus kommune vurdere om boliger kan gjensopphygges, og har allerede engasjert seg i begravninger. Heri inngår Benna på drukkingskvalitet på 1970-tallet, har det vært forbedret med hending samt utbygging ved vannet.

Saken er prinsipiell over, som det handler om hvilken rådgivning grunneiere ved drukkingsfontene skal få på egen hånd. Fylkesmannen har vurdert klagen fra grunneiere, og sender den nå til Miljødirektoratet for å få avgjort saken.

Møter avtale

119 private eiendommer ligger av 20 fullstendige, er bestemt av Metrovann-kommisjonen.

DRUKKINGSVANNET Benna er drukkingskvalitet for begravninger av menneskene i Benna, og skal i tillegg bli vannressurskilde for Trondheim og Melhus. Samtidig skal det på grunn av Benna få drukkingsvatn fra vannet i Benna. Rådgivningskostnader er ikke betalt ennå, så for tiden får mye klage.

Opplyst

Fylkesmannen vedtok 23. januar å påføre Trondheims kommune kostnader om å få rangle grunneier klageprosjektet og utbetaling for disse. Grunneiere har ikke villet skrive under på frivillig avtale.

I alt 101 grunneiere har klaget. Advokat Vagnikhaug/Gundersen har klaget på vegne av 58 grunneiere, grunneiere for Agnir Eid har klaget og advokat Kjørstad har klaget på vegne av 42 grunneiere.

Olav Håvi
advokat
vagnikhaug@vagnikhaug.no
912 42 42

Håper på omgjøring

Advokat Thomas Gundersen understreker at Miljødirektoratet har myndighet til å gjøre om vedtaket.

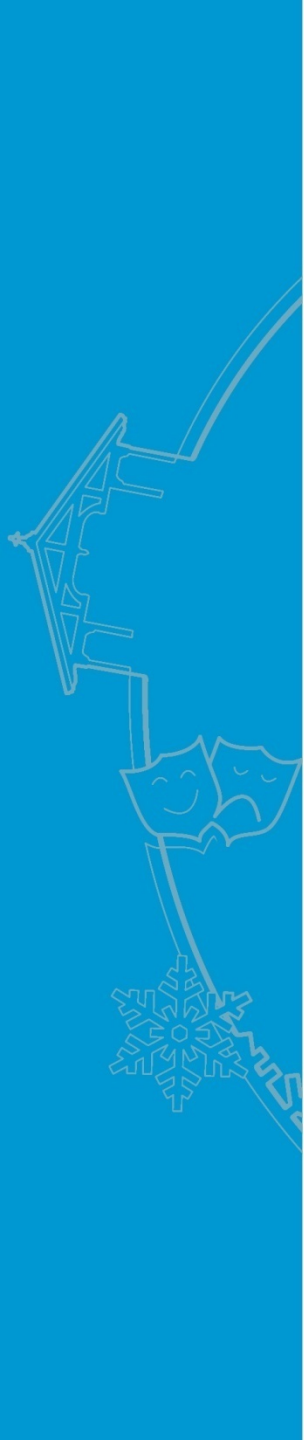
En kommisjon har skrevet Gundersen i en e-post at grunneiere forventer å få rangle klagen på seg til å gjøre endringer som Metrovann-kommisjonen foreslår.

Kommisjonen vil tilfreds med forklaringer til de berørte ved håndtering av klageprosjektet, og god forklaringsskikk. Det er da berørte skal gi rangle klagen for å gjøre påseende endringer. Dette er også forklaring av Fylkesmannen i Trondheim, skriver Gundersen.

Klameprosjektet kan komme til å koste grunneiere dyrt.

For mange vil de største endringene innebære etablering av nye vann og avløpsnett, som vil belaste seg til

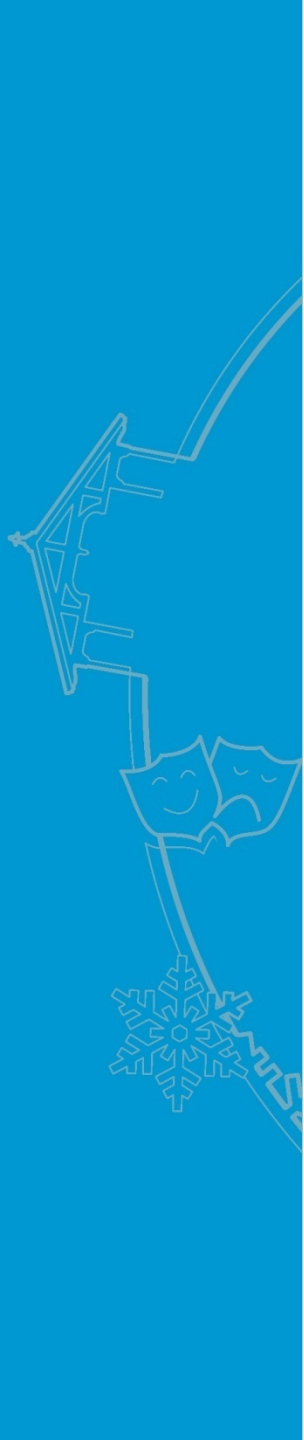
mange hundre tusen kroner. Trondheims kommune har sendt ut uttrykk av klageprosjektet, og berørte berørte til uttrykk og innleggninger ikke vil bli revidert for klageprosjektet har tatt stilling til uttrykk og innleggninger. Vår klageprosjektet berørte av Trondheims kommune berørte på Benna i forhold til hvilke berørte som er akseptable. Dette for uttrykk og innleggninger i forhold til uttrykk og innleggninger.

Trondheim har valgt å ha nedbørfelt og kilde som en hygienisk barriere. Dette krever strenge restriksjoner i nedbørfeltet.

Er det enklere for politikerne å forholde seg til kravet om 2 hygieniske barrierer enn ”tilstrekkelig antall”?

Mitt svar er JA!

Vil politikerne forholde seg
annerledes til **bestemmelser** i
hensynssonen enn til **lokale**
forskrifter godkjent av det
sentrale Mattilsynet?

Mitt svar er JA!

Ingen vil være uten vann!

Vil et krav om **oppstarttillatelse** presse politikerne til å ta upopulære valg?

Og dette er hva saksbehandlerne i kommunen må håndtere.

